

KÉZIKÖNYV

CERV-2023-POLGÁROK-CIV

**Az edzéstől a cselekvésig:
Esettanulmányok a médiaműveltségről a demokráciáért**

EU-s tényellenőrző hálózat:

A fiatalok és az újságírók mozgósítása a fokozott demokratikus ellenállóképesség érdekében

Az Európai Unió
támogatásával

Az Európai Unió társfinanszírozásával. A kifejtett nézetek és vélemények azonban csak a szerzők véleményét tükrözik, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) véleményét. Sem az Európai Unió, sem az EACEA nem tehető felelőssé értük.

Rövidítések táblázata

EU DEM	EU-s tényellenőrző hálózat: A fiatalok és az újságírók mozgósítása a fokozott demokratikus ellenállóképesség érdekében
OECD	Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet
EU	Európai Unió
ASC	Polgári Szolgálat
EACEA	Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség
IBERIFIER	Ibériai Digitális Média Obszervatórium
MILObs	Média, Információ és Műveltség Megfigyelőközpontja

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	5
2. Esettanulmányok: A tevékenységek helyi megvalósítása.....	6
Belgium – Brüsszel.....	7
2.1 Háttér-kontextus.....	7
2.2 Képzési tevékenységek végrehajtása.....	8
2.3 Kihívások és megoldások.....	9
2.4 Hatás és fenntarthatóság.....	9
2.5 Tippek a partnerektől.....	10
Franciaország – Párizs és Marseille.....	11
2.1 Háttér-kontextus.....	11
2.2 Képzési tevékenységek végrehajtása.....	12
2.3 Kihívások és megoldások.....	13
2.4 Hatás és fenntarthatóság.....	14
2.5 Tippek a partnerektől.....	14
Szlovénia – Ljubljana.....	15
2.1 Háttér-kontextus.....	15
2.2 Képzési tevékenységek végrehajtása.....	16
2.3 Kihívások és megoldások.....	19
2.4 Hatás és fenntarthatóság.....	19
2.5 Tippek a partnerektől.....	20
Portugália – Braga és Ponte de Lima.....	21
2.1 Háttér-kontextus.....	21
2.2 Képzési tevékenységek végrehajtása.....	22
2.3 Kihívások és megoldások.....	24
2.4 Hatás és fenntarthatóság.....	24
2.5 Tippek a partnerektől.....	24
3. Következtetés és legfontosabb tudnivalók.....	26
3.1 Összefoglaló az összes helyi eseményre vonatkozó legfontosabb információkról..	26
3.2 Különböző helyszíneken azonosított gyakori kihívások és megoldások.....	26
3.3 A médiaműveltség-képzés skálázásának bevált gyakorlatai.....	27
3.5 Következtetés.....	29

1. Bevezetés

Az **EU-DEM projekt** kulcsfontosságú szerepet játszik a demokratikus ellenálló képesség védelmében az Európai Unióban a dezinformáció és a külföldi beavatkozások elleni küzdelem révén. Egy olyan korszakban, amikor a digitális félretájékoztatás komoly fenyegetést jelent a demokratikus folyamatokra, a projekt felhatalmazza a polgárokat, különösen a fiatalokat és az oktatókat, olyan eszközökkel, amelyek szükségesek ahhoz, hogy kritikusan részt vegyenek a médiatartalommal és hatékonyan részt vegyenek a nyilvános vitákban. A projekt lényegében a médiaműveltség előmozdítását célozza, felvértezve a fiatalokat, oktatókat, újságírókat és a civil társadalom szereplőit a dezinformáció azonosításához, az információforrások kritikus értékeléséhez, és aktívan hozzájárulva a tájékozott demokratikus folyamatokhoz. Azáltal, hogy ezekre a kulcsfontosságú területekre összpontosít, az EU-DEM elősegíti a tájékozott részvétel környezetét, bátorítja az aktív polgári szerepvállalást és javítja a demokratikus ellenálló képességet.

Ez a **kézikönyv átfogó forrásként** szolgál az EU DEM projekt keretében lebonyolított helyi képzési események dokumentálására és megosztására. Esettanulmányi kézikönyvnek készült, és megragadja a médiaműveltségről szóló tanárképzés helyi szintű megvalósításában szerzett tapasztalatainkat. A bevált gyakorlatok, kihívások és kulcsfontosságú tanulságok konszolidálásával ez a kézikönyv értékes útmutatást ad az oktatóknak, a politikai döntéshozóknak és a médiaműveltség-oktatás megerősítésében érdekelt más érdekelt feleknek.

Pontosabban, a projekt országos partnerei által lebonyolított, a médiaműveltségről szóló tanárképzési rendezvények értékes **tanulságait és bevált gyakorlatait** mutatja be. Ezeket a helyi eseményeket arra tervezték, hogy javítsák a pedagógusok azon képességét, hogy megtanítsák a fiatalokat és a közösség többi tagját a médiaüzenetek összetettségére, a dezinformációra és a kritikai gondolkodásra. A kézikönyv

olyan esettanulmányok válogatását emeli ki, amelyek bemutatják a különböző országokban alkalmazott változatos megközelítéseket és stratégiákat a médiaműveltség előmozdítására és a dezinformáció elleni küzdelemre.

A képzési események részletes beszámolóin keresztül a kézikönyv betekintést nyújt az alkalmazott módszerekbe, a kihívásokba és a résztvevő partnerek sikertörténetébe. Mind az oktatók, mind a résztvevők visszajelzéseit rögzíti, gyakorlati példákat kínálva arra, hogyan integrálható a médiaműveltség az oktatási gyakorlatokba. Ennek a kézikönyvnek az a célja, hogy gyakorlati forrásként szolgáljon azok számára, akik saját környezetükben szeretnék megismételni ezeket a kezdeményezéseket, miközben konkrét ajánlásokat ad a médiaműveltség-oktatás hatásának fokozására.

Tartalmaz esettanulmányokat is, amelyek bemutatják a valós alkalmazásokat és a felmerülő kihívásokat, bevált gyakorlatokat és ajánlásokat az oktatók és oktatók számára, valamint olyan tanulságokat, amelyek hasznosak lehetnek a jövőbeli médiaműveltségi kezdeményezésekhez. Az olvasókat arra biztatjuk, hogy sajátos igényeik alapján fedezzék fel a dokumentumot, akár stratégiai betekintést, pedagógiai megközelítést keresnek, akár konkrét példákat keresnek a médiaműveltség-képzés gyakorlati megvalósítására.

2. Esettanulmányok: A tevékenységek helyi megvalósítása

Ez a rész egy sor **esettanulmányt** mutat be, amelyek rávilágítanak arra, hogyan valósították meg az EU-DEM médiaműveltségi képzését helyi szinten a különböző országokban. Minden esettanulmány részletes beszámolót ad a képzési tevékenységekről, betekintést nyújtva a kezdeményezések **kontextusába, végrehajtásába, kihívásaiba és hatásába**. E tapasztalatok vizsgálatával az olvasók mélyebben megértik a médiaműveltség-oktatás gyakorlati vonatkozásait, beleértve a hatékony stratégiákat, **a felmerülő akadályokat és az innovatív megoldásokat**. Az esettanulmányok a projektpartnerek ajánlásait is tartalmazzák, így ez a rész értékes forrás azok számára, akik hasonló kezdeményezéseket szeretnének megvalósítani saját közösségükben.

Belgium – Brüsszel

2.1 Háttér-kontextus

A médiaműveltséggel foglalkozó tanárképző workshopra **Brüsszelben, Belgiumban**, az EPFC oktatási központjában került sor, az Alphabet Formation irányításával. Belgium fővárosaként és az Európai Unió de facto fővárosaként Brüsszel egyedülálló média világot kínál, amelyet a többnyelvűség, az európai és nemzetközi hírek széles köre és a sokszínű lakosság jellemez. A városi környezet ideális helyszínt biztosított a képzéshez, mivel lehetővé tette a széles demográfiai réteg bevonását, beleértve a különböző kulturális és társadalmi-gazdasági háttérű fiatalokat is.

A célközönség ifjúságsegítők, **oktatók és felnőtt tanulók voltak, akik szakmai** és személyiségfejlesztő programokban vesznek részt. A foglalkozásokon a résztvevők sokszínű csoportja gyűlt össze, különböző korcsoportok, nemek és kulturális háttérrel rendelkezők. Míg az egyik csoport Brüsszel nemzetközi és multikulturális jellegét tükrözte, egy másik csoport a migrációval kapcsolatos közös tapasztalatokkal rendelkező egyénekből állt. Ez a sokszínűség gazdagította a vitákat, elősegítve a médiaműveltség nézőpontjainak és megközelítéseinek cseréjét a különböző közösségi és szakmai környezetekben.

Belgium média- és félretájékoztatási környezete a többi európai nemzetéhez hasonló kihívásokkal néz szembe: a közösségi médián keresztül terjedő félretájékoztatás, a nyelvspecifikus média buborékok és a hírforrásokba vetett bizalom eltérő szintjei. Az ország kétnyelvűsége tovább járul az információhoz való hozzáférés töredezettségéhez, mivel a különböző nyelvi közösségek **eltérő médiát fogyasztanak**, ami a dezinformációra való eltérő érzékenységhez vezet.

Ezenkívül Belgium uniós intézmények és nemzetközi szervezetek központjaként számos lobbitevékenység, politikai befolyás és külföldi dezinformációs kampányok fókuszpontjává teszi. Ezek a tényezők alakítják a média narratíváit, és hozzájárulnak az elfogult vagy félrevezető információk terjedéséhez, különösen az eltérő nyelvi és regionális média ökoszisztémákon belül.

2.2 Képzési tevékenységek végrehajtása

A képzések célja az volt, hogy az ifjúságsegítőket és oktatókat felvértezze a médiaműveltség hatékony oktatásához szükséges készségekkel. Felismerve az ifjúsági szervezetekben betöltött kulcsfontosságú közvetítői szerepüket, a képzés célja az volt, hogy javítsa képességeiket az információk kritikus értékelésére, a dezinformációs taktikák felismerésére és a média elfogultságának megkérdőjelezésére, beleértve a nemi sztereotípiákat is.

A műhelyek olyan interaktív tevékenységek köré épültek, amelyek ösztönözték a kritikai gondolkodást és a média tartalommal való gyakorlati elkötelezettséget. A módszertan vitákat, szerepjátékokat és elemző gyakorlatokat kombinált, így biztosítva, hogy a résztvevők azonnal alkalmazhassák a megszerzett tudást a fiatalokkal való napi munkájuk során.

TRAINING STRUCTURE

A foglalkozásokat két nyelvi formátumban tartották:

- Angol nyelvű workshop ("Think Twice: The Power of Words and Belief")
- Olasz nyelvű műhely ("Igaz vagy hamis?")

Mindkét műhely hasonló megközelítést követett, amely magában foglalta:

1. **A dezinformáció azonosítása** – Kiscsoportos gyakorlatok a valódi és az álhírek megkülönböztetésére.
2. **Hírfogyasztási szokások** – Viták arról, hogy a különböző médiaforrások hogyan alakítják a felfogást.
3. **Meggyőzési technikák a médiában** – Szerepjátékok, amelyek bemutatják, hogyan terjed a téves információ.
4. **Tényellenőrző stratégiák** – A hírek hitelességének ellenőrzésére szolgáló digitális eszközök gyakorlati bemutatói.
5. **A nemi sztereotípiák kihívása a médiában** – Beszélgetés arról, hogy a média narratívái hogyan erősítik meg az elfogultságokat.
6. **Bevált gyakorlatok oktatónak** – Stratégiák megosztása a médiaműveltség integrálására a fiatalokkal való napi interakcióba.

A különböző háttérű és tapasztalatú ifjúsági munkásokkal való együttműködés révén a képzés biztosította, hogy a médiaműveltség-oktatás hatékonyan adaptálható és megvalósítható legyen a különböző közösségi kontextusokban. Ezenkívül a résztvevők csatlakoztak az **EU Tényellenőrző Hálózatához**, és erőforrásokkal és társaktól tanulási környezettel látták el őket, hogy a képzésen túl is fenntartsák erőfeszítéseiket.

E műhelyek strukturált megközelítése nem csak az oktatókat erősítette meg, hanem megerősítette képességüket a kritikus média elkötelezettség előmozdítására azon fiatalok körében, akikkel naponta dolgoznak.

2.3 Kihívások és megoldások

Az egyik felmerült kihívás a résztvevők digitális írástudásának eltérő szintje volt. Néhány résztvevőnek korlátozott tapasztalata volt a tényellenőrző eszközökkel vagy a kritikus hírolvasással. Ennek megoldására a facilitátorok egyszerű, gyakorlati feladatokat építettek be, és közérthető magyarázatokat adtak.

Egy másik probléma a mainstream médiával szembeni szkepticizmus volt, néhány résztvevő bizalmatlanságát fejezte ki a hagyományos hírcsatornákkal szemben. A megoldás a **nyílt viták ösztönzése** volt, lehetővé téve a különböző nézőpontokat, miközben megerősítette a több forrásból származó információk kereszthivatkozások fontosságát.

Ezenkívül a nyelvi korlátok kisebb kihívásokat jelentettek néhány résztvevő számára, akik a médiával kapcsolatos technikai szókinccsel küszködtek. Ennek ellensúlyozására vizuális segédeszközöket, egyszerűsített definíciókat és interaktív párosítási gyakorlatokat vezettek be

2.4 Hatás és fenntarthatóság

A képzés azonnali hatása összességében pozitív volt, a résztvevők aktívan részt vettek a vitákban, és lelkesedéssel fejezték ki a médiaműveltség további megismerése iránt. A visszajelzések rávilágítottak arra, hogy a gyakorlati gyakorlatok segítenek a hírfogyasztás kritikusabb megközelítésében.

A műhely hosszú távon megalapozta a folyamatos figyelemfelkeltést. A tanult stratégiák és fogalmak integrálhatók a

a résztvevők mindennapi életét és szakmai munkáját, különösen az ifjúságsegítők és oktatók számára. A foglalkozások végén létrehozott "Aranyszabályok" lista egy elvihető eszközként szolgál a kulcsfontosságú üzenetek megerősítéséhez a képzési eseményen túl.

2.5 Tippek a partnerektől

A tréning sikere nagyrészt annak interaktív jellegének volt köszönhető, amely vitára és vitára ösztönzött, miközben a médiaműveltség fogalmait valós példákon keresztül jobban összevethetővé tette. Annak érdekében, hogy a jövőbeli műhelyek továbbra is vonzóak és hatékonyak maradjanak, a partnerek a következő meglátásokat osztották meg:

- A vitavezérelt megközelítés elősegíti a kritikus gondolkodást és a résztvevők elkötelezettségét. A valós esettanulmányok segítenek a téves információk kontextusba helyezésében és a tartalom hozzáférhetőbbé tételében.
- **Ösztönözni kell a nyílt vitákat, lehetővé téve a résztvevőknek, hogy különböző véleményeket fejtsenek ki, és konstruktívan elkötelezzék magukat a különböző nézőpontok mentén.**
- **A gyakorlati gyakorlatokat előnyben kell részesíteni a tisztán elméleti magyarázatokkal szemben, mivel a gyakorlati tevékenységek elengedhetetlenek a hatékony tanuláshoz.**
- A tevékenységeket a résztvevők nyelvi készségeihez és digitális írástudás szintjéhez kell igazítani, biztosítva, hogy a tartalom befogadó és hozzáférhető maradjon.
- A többféle médiaformátum, például szöveg, videó és kép beépítése javítja a félretájékoztatási taktikák bemutatását, és elmélyíti a résztvevők megértését.
- Elegendő időt kell szánni a megbeszélésekre, lehetővé téve a résztvevők számára, hogy megosszák álláspontjukat és együttműködjenek a megoldások kidolgozásában.

E stratégiák megvalósításával a jövőbeli képzések továbbra is dinamikusak, hatásosak és fenntarthatóak lehetnek, felvértezve az ifjúsági munkásokat és oktatókat a szükséges eszközökkel ahhoz, hogy elősegítsék a médiaműveltséget közösségeikb

Franciaország – Párizs és Marseille

2.1 Háttér-kontextus

A Médiaismereti Tanárképzés két képzésben valósult meg, a Fake Off vezetésével. Az első műterem Párizs külvárosában, Franciaországban zajlott, kiemelten kezelve az oktatási intézményeket, amelyek nagyszámú külföldi diákot fogadnak, akik közül néhány nem francia anyanyelvű. Egy ilyen intézmény kiválasztását a foglalkozás helyszínéül számos tanártól kapott visszajelzések motiválták. Hangoztatták és kifejezték, hogy nehézségeik vannak a médiaoktatási műhelyek megtervezésében, amelyek olyan európai uniós gyerekek és serdülők számára készültek, akik nem jól beszélik a francia nyelvet.

Az első foglalkozás résztvevői kizárólag középiskolai tanárok voltak, akik közül néhányan kulcsszerepet játszottak a nemi kisebbségek befogadásának és sokszínűségének előmozdításában intézményeiken belül. Többen állampolgári nevelést is tanítottak a kritikus szakaszokban, különösen a középiskola utolsó éveiben és a középiskola első éveiben.

A második képzés a franciaországi civil szolgálatban közösségi vezetőként tevékenykedő fiatalokat célozta meg. Ez a csoport az ebben a konkrét programban betöltött szerepük jellege miatt volt érdekes. Nevezetesen, az ASC egy olyan program, amely lehetővé teszi a 26 év alatti fiatalok számára, hogy társadalmi és állampolgári felelősséget vállaljanak vállalatokon vagy szervezeteken belül, miközben közvetlen kapcsolatot tartanak fenn a szélesebb társadalommal. A résztvevők profilja különösen változatos volt, tükrözve Marseille városának multikulturális jellegét. Ezt a várost, a Földközi-tenger kapujában, különösen érintik a félretájékoztatással kapcsolatos kérdések, különösen a nemi sztereotípiák, a rasszizmus és a származással kapcsolatos elfogultságok tekintetében. Változatos népeisége, társadalmi-gazdasági kihívásai és geopolitikai helyzete miatt kulcsfontosságú migrációs csomópontként Marseille különösen ki van téve

a megosztó narratíváknak, amelyek kihasználják a társadalmi feszültségeket és erősítik a sztereotípiákat.

2.2 Képzési tevékenységek végrehajtása

A képzések két külön szakaszban zajlottak:

- **A nap első fele a félretájékoztatás kérdéskörének nyilvános vitában való bemutatására telt, különös tekintettel a demokratikus életre gyakorolt hatására, valamint a nemzeti és nemzetközi szereplők politikai befolyásolási kísérleteire.**
- **A nap második részében gyakorlati és interaktív gyakorlatok váltották egymást. A résztvevők különféle workshop-formátumokkal kísérleteztek, a rövid gyakorlatoktól (5 perc) a mélyrehatóbb, két órás foglalkozásokig.**

Ezen tevékenységek során a vezető munkatársak elemezték velük a gyakorlatok különböző szakaszait, és tesztelték a valós élethelyzetekhez igazodó pedagógiai megközelítéseket. A forgatókönyvek között szerepelt a Fake Off személyre szabott beavatkozásai során gyakran előforduló konkrét esettanulmányok szimulációja. Példaként szolgált, hogy egy összeesküvés hajlamú, a lapos Föld elméletéről meggyőző diákkal vagy a 2015-ös Charlie Hebdo-támadásokkal kapcsolatban vitatott kijelentéseket tevő, provokatív fiatallal szembesüljön az akadály.

Ennek a módszertannak az volt a célja és célja, hogy ezeket a helyzeteket higgadtan közelítse meg, szisztematikusan átirányítva a vitát a félretájékoztatás kérdésére, valamint a tények és vélemények közötti különbségtételre. Különös hangsúlyt fektettek az előítéleteken és nemi sztereotípiákon alapuló hamis információk terjesztésére, speciálisan a képzéshez kialakított pedagógiai keretek felhasználásával. Ez a keret a szexizmussal, a nemi hovatartozással kapcsolatos félretájékoztatással és a nemi hovatartozás diszkreditálási eszközként való felhasználásával kapcsolatos példákat tartalmazott.

TRAINING STRUCTURE

A foglalkozások francia nyelven zajlottak, különös figyelmet fordítva a műhelyek adaptálására a nem francia nyelvű résztvevők számára. Ennek érdekében a moderátorok kártyákon és képeken alapuló játékokat valósítottak meg, olyan témákkal, mint:

- **Az információ és a befolyás megkülönböztetése:** Szerepjátékok és kártyajátékok az újságírók, befolyásolók és tartalomkészítők megkülönböztetésére.
- **A tény kontra vélemény fogalma:** Viták a média szerkesztői irányvonalairól és ezek hatása a közbeszédre.
- **A félretájékoztatás azonosítása:** Bevezetés a félretájékoztatás mechanizmusába a „három narancssárga zászló” szabályon keresztül (a hamis információ mindig sztereotípiára/előítéletre, eltúlzott érzelmekre (félelem, harag, öröm...) és részben igaz vagy valószínű elemre támaszkodik).
- **Ellenőrzési technikák:** Gyakorlati gyakorlatok képek és videók elemzésére fordított keresési eszközök segítségével.
- **Nemi sztereotípiák:** A nemhez kapcsolódó torzítások elemzése, beleértve a szexizmust, a kirekesztést és az LMBTQ+ diszkriminációt.

2.3 Kihívások és megoldások

A tréningek során megfigyelt egyik fő kihívás az volt, hogy egyes résztvevők jelentős bizalmatlanságot tanúsítottak a médiarendszerrel szemben. Ez a bizalmatlanság nagyrészt az újságírás működésével kapcsolatos ismeretek hiányának tudható be. Éppen ezért a Fake Off szisztematikusan gondoskodik arról, hogy minden munkamenet elején elegendő időt szenteljen a média működésének, az információ-ellenőrzési folyamatoknak és a híradószoba hierarchiájának elmagyarázására.

A jelenlévők videós anyagok segítségével hasonlították össze az influencerek által készített tartalmakat az újságírókéval, hogy rávilágítsanak az információforrások közötti alapvető különbségekre. A tevékenységek vezetői szót ejtettek a médiafinanszírozásról is, és megvitatták a médiatér különböző szereplőinek viszonylagos függetlenségét. Ez az átlátható megközelítés általában segít megteremteni a bizalom légkörét a résztvevők és az oktatók között.

A második kihívás a résztvevők heterogén médiafogyasztási szokásaival kapcsolatos. Vannak, akik kizárólag a közösségi médiából származó tartalmakra támaszkodnak, míg mások a hagyományos médiát részesítik előnyben. A résztvevők tudásának harmonizálása érdekében elengedhetetlen a különböző forrásokhoz kapcsolódó előzetes elképzelések dekonstruálása. Különös hangsúlyt fektettek a fontos a kritikai gondolkodási készségek fejlesztése és az információforrások diverzifikálása.

2.4 Hatás és fenntarthatóság

A résztvevők visszajelzései rendkívül pozitívak. A legtöbben kifejezték motivációjukat, hogy gyakorlati műhelyeket szervezzenek saját közönségük számára.

Mindannyian egyöntetűen hangsúlyozták, hogy ez a képzés segített javítani az információ-ellenőrzési technikáikat. Sokan felfedezték a fordított képkereső eszközök létezését, és fejlesztették képességeiket meghatározott kulcsszavak használatában az online kutatás optimalizálása érdekében.

A levont tanulságok fenntarthatóságának biztosítása érdekében különféle oktatási anyagokat osztottak ki, mint például az 5W módszerről szóló feljegyzéseket (az információ ellenőrzésének öt alapvető kérdése), valamint egy utóképzési készletet, amely lehetővé teszi a résztvevők számára, hogy saját workshopokat tervezzenek. A műhelyvezetők emlékeztettek a „három narancssárga zászlóra”, hogy azonosítsák a hamis információkat. Ezek az eszközök szabadon újrafelhasználhatók.

2.5 Tippek a partnerektől

Ezeknek a képzéseknek a sikere az elmélet és a gyakorlat közötti egyensúlyon alapul.

- **Az interaktivitás ösztönzése:** Alapvető fontosságú, hogy a résztvevők gyorsan vegyenek részt gyakorlati és interaktív gyakorlatokban.
- **Használja ki a multimédiás tartalmat:** A videók és hangklipek használata elősegíti az elkötelezettséget és a kritikus gondolkodást.
- **Előnyben részesítsék a gyakorlati gyakorlatokat:** Előnyben kell részesíteni a kollektív reflexiót és a szimulációkat, miközben gondoskodni kell arról, hogy a megbeszélések továbbra is a médiaoktatásra összpontosítsanak a véleményviták helyett.
- **A tevékenységek hozzáigazítása a közönséghez:** Fontos, hogy gyakorlatokat javasoljunk a résztvevők életkora, digitális készségei és médiaműveltségi szintje alapján.
- Ezen elvek betartásával a tréningek erősítik a résztvevők azon képességét, hogy hatékonyan és kritikusan azonosítsák és leküzdjék a téves információkat.

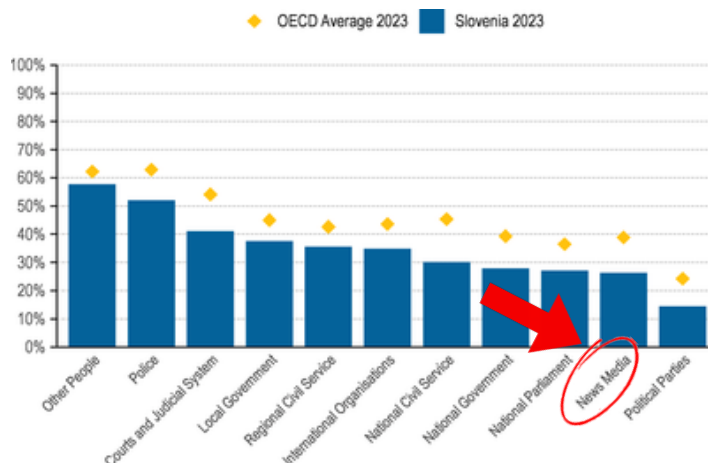

Szlovénia – Ljubljana

2.1 Háttér-kontextus

Három médiaismereti tréninget tartottak Ljubljana két kulcsfontosságú oktatási intézményében, Citizen D irányítása alatt. Az elsőre egy középiskolában került sor, az utolsó kettőnek pedig a Ljubljana Egyetem Pedagógiai Kara adott otthont. Ezeket a helyszíneket azért választották ki, hogy bevonják a pedagógusokat, akik döntő szerepet játszanak a fiatalok médiafogyasztásának alakításában. A résztvevők különböző háttérű és régiókból érkeztek, valamennyien részt vettek az általános és középfokú oktatásban. Figyelemre méltó, hogy a 71 résztvevő több mint 75%-a nő volt, ami az oktatásban tapasztalható tágabb nemi trendeket tükrözi.

A helyszínt Szlovénia növekvő dezinformációs kihívásai miatt választották ki. Az ország médiavilágát nagymértékben alakítják a politikailag kötődő propagandacsatornák, miközben az oltásellenes befolyásolók és az ukrajnai orosz invázióról szóló, egymásnak ellentmondó narratívákat hirdető közéleti személyiségek a félretájékoztatót táplálják. Mivel a diákok egyre gyakrabban vannak kitéve félrevezető tartalomnak, elengedhetetlen az oktatók médiaműveltségének erősítése.

A viszonylag magas digitális jártasság ellenére a médiaműveltség továbbra is gyenge pont, főként a tömegmédiával szembeni széles körben elterjedt bizalmatlanság miatt. Az OECD 2024 őszén végzett közvélemény-kutatása szerint a médiába vetett bizalom riasztóan alacsony, a rangsorolt 29 szervezetből 24 a legkevésbé megbízható kategóriába tartozik.

A közszolgálati műsorszolgáltató azonban a 17., a szlovén iskolarendszer pedig – az egyik legmegbízhatóbb intézmény – a 6. helyen áll.

A képzések felsőoktatási intézményeken belüli elhelyezésével a kezdeményezés megerősítette az oktatási rendszerbe vetett bizalmat a médiaműveltség előmozdítása érdekében. A tanárok ezekkel a készségekkel való felruházása biztosítja, hogy segítsenek a diákoknak az információk kritikus értékelésében, elősegítve egy tájékozottabb és rugalmasabb társadalom kialakulását.

2.2 Képzési tevékenységek végrehajtása

A képzéseket úgy alakították ki, hogy biztosítsák a médiaműveltség progresszív megközelítését, egyensúlyban tartva az elméleti alapokat az interaktív, gyakorlaton alapuló tanulással. A műhelyek előadásokat, bevált gyakorlatok bemutatását és részvételen alapuló megbeszéléseket egyesítettek, lehetővé téve a résztvevők számára, hogy kritikusan foglalkozzanak a médiaműveltség fogalmaival, és feltárják azok jelentőségét az állampolgári nevelésben.

Az üléseken a médiaműveltséget mint állampolgári kötelességet hangsúlyozták, rávilágítva az egyének fogyasztói és állampolgári kettős szerepére. Ezenkívül a megbeszélések hangsúlyozták, hogy hiányzik a rendszerszintű megközelítés a médiaműveltség formális oktatásban történő megvalósításához, valamint a médiaműveltség és a polgári szerepvállalás közötti pedagógiai kapcsolat szükségessége.

A képzési tevékenységeket három műhelymunka keretében hajtották végre, amelyek mindegyike a résztvevők sajátos háttéréhez és szakértelméhez igazodott. A műhelyek lehetőséget adtak a különböző tanítási megközelítések tesztelésére és a médiaműveltség-fogalmak különböző oktatási környezetekben való alkalmazhatóságának felmérésére.

- A Ljubljana-i Egyetem Pedagógiai Karán tartott első workshop a pedagógusnak készülő pedagógiai hallgatókat célozta meg. A középpontban a médiaműveltség integrálása volt az állampolgári nevelésbe, hangsúlyozva a jövő tanárainak kritikus szerepét abban, hogy a fiatalokat ellássák a digitális médiában való felelősségteljes navigációhoz szükséges készségekkel. A résztvevők azt vizsgálták, hogy a média hogyan alakítja a közvéleményt, és megvitatták a dezinformáció elleni küzdelem kihívásait az osztályteremben. A foglalkozás bemutatta a Dekodiraj.si internetes forrást, amely eszközöket kínál a médiaműveltség oktatásához, és beszélgetést

indított el arról, hogy az ilyen platformok hogyan támogathatják az oktatókat a strukturált tantervek kidolgozásában.

- A második műhelymunka a Gimnazija Vičben, egy középiskolában zajlott, és pedagógusokat és diákokat hozott össze. A megbeszélések középpontjában a médiaműveltség, mint interdiszciplináris tantárgy állt, azt vizsgálták, hogyan lehetne beágyazni a társadalomtudományokon túlmutató különféle iskolai tantárgyakba. A műhelymunka jelentős részét a generatív mesterséges intelligencia médiában betöltött szerepének szentelték, különös tekintettel a mély hamisítványokra, a félretájékoztatásra és a mesterséges intelligencia által generált tartalmak körüli etikai dilemmákra. A résztvevők a professzionális újságírás és a felhasználók által generált média példáit elemezték, és arról vitatkoztak, hogy a keretezési technikák hogyan befolyásolják a közvéleményt.

Ez a műhelymunka rávilágított az oktatók növekvő aggodalmára a diákok számára elérhető információk megbízhatósága miatt, valamint a kritikai gondolkodás eszközeinek sürgős szükségességére a középfokú oktatásban.

- A harmadik, szintén a Pedagógiai Karon megrendezett workshop a művészetközpontú pedagógiai programok hallgatóira szabott volt. Tekintettel a résztvevők hátterére, ez a foglalkozás vizuális történetmeselési megközelítést alkalmazott, megvizsgálva a médián és a művészi reprezentációkon keresztül közvetített implicit üzeneteket. A vita túllépett a hagyományos hírmédián, és megvizsgálta, hogyan jelenik meg a propaganda a vizuális kultúrában, mind történelmileg, mind a mai politikai narratívákban. A résztvevők a vizuális média vélemény- és viselkedésformáló erejéről elmélkedtek, a médiareprezentáció és az elfogultság kritikai elemzésében. A műhely újra felkereste a Dekodiraj.si oldalt is, bemutatva, hogyan lehet a művészi eszközöket és vizuális erőforrásokat felhasználni a médiaműveltség kreatív módon történő előmozdítására.

TRAINING STRUCTURE

Minden foglalkozást úgy alakítottunk ki, hogy egy strukturált tanulási utat kövessünk:

- **Elméleti Alapítvány:** Bevezetés a médiaműveltség történeti fejlődésébe és a demokratikus társadalmakban betöltött szerepébe.
- **Alapfogalmak:** A médiaműveltség kulcsfontosságú elveinek bemutatása, olyan témákkal, mint például:
 - A tömegmédia története.
 - Újságírás, emberi jogok és az információ etikája.
 - A tömegtájékoztatás hatása a demokratikus részvételre.
 - A professzionális és a felhasználók által generált tartalom megkülönböztetése.
 - A generatív AI hatása a médiafogyasztásra és a hitelességre.
- **Gyakorlati gyakorlatok:** Interaktív tevékenységek, amelyek célja az elméleti ismeretek valós helyzetekben való alkalmazása. Ezek a következők voltak:
 - Esettanulmány-szimulációk, amelyek a félretájékoztatás szerepét elemzik a nyilvános vitákban.
 - Gyakorlati gyakorlatok az elfogultság és a manipulatív médiataktika azonosítására.
 - A digitális tartalomalkotás etikai dimenzióit feltáró viták.
- **Reflexió és visszajelzés:** A résztvevőket arra ösztönözték, hogy osszák meg nézőpontjaikat és meglátásaikat, hozzájárulva a médiaműveltségi képzési források folyamatos fejlesztéséhez.

Mindhárom workshopon a résztvevők aktívan részt vettek a vitákban, megosztották tapasztalataikat, és értékes betekintést nyújtottak a médiaműveltség oktatásának gyakorlati kihívásaiba. Visszajelzéseik alapjául szolgálnak majd a tanterv finomításában és további támogató anyagok kidolgozásában, amelyek megfelelnek a különféle oktatási környezeteknek.

2.3 Kihívások és megoldások

A legtöbb résztvevő nagyon aktívan részt vett a vitákban, felismerve a médiaműveltség jelentőségét közönsége számára. Sokan azonban kiemelték a strukturált ismeretek vagy a tanításukat támogató, használatra kész anyagok hiányát. Míg korábban munkájuk során foglalkoztak a médiaműveltséggel, ez gyakran ad hoc módon történt, nem pedig szisztematikus megközelítéssel.

Az időkorlátok visszatérő kihívásként jelentkeztek, különösen azon oktatók számára, akik küzdöttek azért, hogy a médiaműveltséget beépítsék a már amúgy is megerősítő tantervekbe. Ennek megoldására a

műhelymentorok elérhetőségi adatok cseréjével és nyomon követési támogatás felajánlásával segítették elő a folyamatos kommunikációt. Ezen túlmenően ezeknek a képzési anyagoknak a rugalmasságát is jelentősen hangsúlyozták, ami a fokozatos átvételt ösztönözte, nem pedig az oktatók azonnali teljes körű bevezetésével.

2.4 Hatás és fenntarthatóság

A Citizen D legújabb digitális forrásának, a Dekodiraj.si-nek a bemutatását, valamint a médiaműveltséget segítő anyagokat nagy lelkesedéssel fogadták. Sok résztvevő már beépítette tanításába a médiaműveltség szempontjait, de üdvözltek a lehetőséget, hogy strukturáltabb és fenntarthatóbb módon közelítsék meg a témát.

A képzések kulcsfontosságú eleme a médiaműveltség árnyalt, kontextus-vezérelt megközelítésének elismerése volt. A jelenlévők megjegyezték, hogy a médiaműveltség megvalósítására irányuló korábbi erőfeszítések gyakran túl ambiciózusak vagy technodeterminisztikusak voltak – a tények ellenőrzését a dezinformáció folyamatosan fejlődő természete miatt nem megfelelő megoldásként említik. Ehelyett a résztvevők értékelték azokat a stratégiákat, amelyek a kritikai gondolkodást, a kontextuális megértést és a médiaműveltség társadalmi dimenzióit helyezték előtérbe, így a képzés jobban alkalmazkodik tanítási környezetükhöz.

2.5 Típek a partnerektől

A szervezet médiaismereti tanárképzéssel kapcsolatos korábbi tapasztalatai alapján a műhelyvezető már azonosított néhány korlátot ezen a területen. Ez a betekintés lehetővé tette számukra, hogy személyre szabott képzési programot tervezzenek, amely megfelelt sajátos szükségleteiknek és szerepeiknek, ami végső soron világosabb és hatékonyabb megértést tesz lehetővé. A világos alapok megteremtése érdekében a foglalkozások a médiaműveltség egyértelmű meghatározásával kezdődtek. Ez biztosította, hogy ne legyen

összetévesztve a médiajártasság és a digitális jártasság között, és a médiaműveltséget tévesen kizárólag fogyasztói készségnek tekintették.

A jelenlévők előzetesen elkészített tanterveket is kaptak a médiaműveltség megvalósításához, valamint a tananyagot kiegészítő anyagokat. Ezek az anyagok kifejezetten a médiaműveltség fenntartható tudásgyakorlatként való bemutatására összpontosítottak, elkerülve a technodeterminisztikus perspektívát, és elmozdítva a hangsúlyt az egyéni feladatokról, például a tények ellenőrzéséről. Ezért a hangsúlyt annak szerepére helyezték, hogy a tömegmédiát az aktív állampolgárság negyedik birtokaként és szerves elemeként pozicionálja.

Végül kulcsfontosságú volt a közönség által már kifejlesztett tudás és készségek elismerése és megbecsülése, zökkenőmentesen beépítve ezeket a képzésbe, hogy relevánsabb és hatásosabb legyen. Ez a megközelítés biztosította, hogy a résztvevők ne érezzenek késztetést a meglévő kompetenciák újratanulására, ugyanakkor arra ösztönözte őket, hogy a médiaműveltséggel kapcsolatban fenntarthatóbb és holisztikusabb perspektívát fogadjanak el.

Portugália – Braga és Ponte de Lima

2.1 Háttér-kontextus

A CEER Alapítvány által szervezett és a Minho Egyetem MILObs - Observatory on Media, Information and Literacy által tudományosan lebonyolított médiaműveltségről szóló tanárképző workshopját két különböző helyszínen tartották, egymástól jelentősen eltérő földrajzi jellemzőkkel. A „Dezinformáció és tények ellenőrzése: Kitekintés a médiaműveltség prizmáján keresztül” című műhelymunka egyik kiadására a portugáliai Bragában került sor, a Portugália harmadik legnagyobb városának történelmi központjában található nyilvános könyvtárban (Biblioteca Lúcio Craveiro da Silva). Ez az első foglalkozás egy (már tervezett és nem része az EU-DEM projektnek) képzési találkozóval párosult a régió különböző általános- és középiskolai tanári könyvtárosai számára, és részt vettek a régió iskoláit az Erasmus+ csereprogram keretében látogató francia tanár-könyvtárosok is. Portugáliában a tanári könyvtárosok régóta kulcsszerepet játszanak a média- és információs műveltség előmozdításában, ezért kedvelt beszélgetőpartnerei azoknak a fiataloknak az eléréséhez, akik az EU-DEM projekt egyik végső célpontja.

A második helyszín a kevésbé urbanizált területhez sorolható: az Escola Básica e Secundária de Freixo nemcsak egy jóval kisebb településen (Ponte de Lima, Portugália), hanem a városközponttal határos plébánián is található. Kis mérete ellenére országszerte elismert iskola a digitális iskolai újság, a Comunica által végzett médiaoktatási munkája miatt, amely a Público országos lap és a Público na Escola médiaműveltségi kezdeményezése által szervezett Országos Iskolai Újságversenyen már díjat nyert. Az Escola Básica e Secundária de Freixonál a résztvevő tanárok nem vettek részt aktívan ebben az iskolaújságban. Más szóval, voltak tanárok, akik a Comunicát vezették, de olyanok is, akik érdeklődtek a műhelyben tárgyalt témák iránt, és amelyeket aztán különböző tantárgyakból lehetett feldolgozni – igazából a

a „média” téma keresztntantervi jellege a portugál oktatási rendszer különböző tantárgyainak tanterveiben.

Röviden, a műhelymunka két szekciója lehetővé tette különböző profilú tanárok bevonását: könyvtáros tanárok (akik jól bejáratott hagyományai vannak a média- és információs műveltségi kezdeményezések előmozdításában az iskoláikban, Portugáliában) a Braga régió különböző iskoláiból (tehát különböző földrajzi kontextusú, tanítási ciklusú és méretű iskolákban dolgoznak), tanárok, akik tapasztalattal rendelkeznek a klasszikus médiaoktatásban. tényellenőrzés ehhez a híradóhoz, együttműködve az ott újságíróként dolgozó fiatalokkal, valamint a különböző tudományágak tanáraival (és akik a tanév során rendszeresebben tartják a kapcsolatot a tanulókkal). Ily módon a tárgyalat témákat többféle kontextusba terjesztették, ahol a fiatalok, mint tanulók részt vehetnek. Figyelemre méltó, hogy a 31 résztvevő több mint 80%-a nő volt, ami az oktatásban tapasztalható tágabb nemi trendeket tükrözi.

Az IBERIFIER - Iberian Digital Media Observatory által 2024-ben végzett „A dezinformáció fogyasztásának mintázatai Portugáliában és Spanyolországban” című tanulmány azt jelzi, hogy a fiatalabb csoportok mutatják a legnagyobb távolságot a hírektől, és különösen a kevésbé képzettek, és ezek a körülmények hozzájárulhatnak a társadalom polarizálódásához. A jelentés arra a következtetésre jut, hogy a dezinformáció több dimenzióból álló jelenség, ezért multidiszciplináris beavatkozást igényel. Különösen Portugáliát illetően, bár a polarizáció történelmileg alacsony, és hiányoznak a szándékos, szándékos és széles körben elterjedt dezinformációs kampányok, aggodalomra ad okot a közösségi média világa, amelyet a kis, radikalizáltabb pártok uralnak, amelyek a dezinformáción alapuló, messzemenő stratégiákat képesek elfogadni.

2.2 Képzési tevékenységek végrehajtása

A képzések célja az volt, hogy az oktatók elsajátítsák a médiaműveltség hatékony oktatásához szükséges készségeket. Felismerve kulcsfontosságú közvetítői szerepüket, a képzés célja az volt, hogy javítsa képességeiket az információk kritikus értékelésére, a dezinformációs taktikák felismerésére, valamint a média elfogultságainak, köztük a nemi sztereotípiáknak a megkérdőjelezésére.

A műhelyek olyan interaktív tevékenységek köré épültek, amelyek kritikus gondolkodásra és gyakorlati elkötelezettségre ösztönöztek. A módszertan elméleti koncepciókat és gyakorlati gyakorlatokat, példákat és megbeszéléseket ötvözött, biztosítva, hogy a résztvevők azonnal alkalmazhassák a megszerzett tudást a fiatal diákokkal való napi munkájuk során.

TRAINING STRUCTURE

A foglalkozásokat két különböző helyen és kontextusban tartották

- **Braga:** Városi, fővárosi kerület, Portugália harmadik legnagyobb városa
- **Ponte de Lima:** Kis város, a városközpontot határoló plébánia

Mindkét műhely hasonló megközelítést követett, amely magában foglalta:

1. Egy olyan tevékenység, amelyben minden tanárt arra kérték, hogy leírják a már meglévő értelmezéseiket mind a három fogalomról, amelyeken a műhelyben dolgoznak – a dezinformáció, a tények ellenőrzése és a médiaműveltség.
2. A tanárok által írt koncepciók kommentárja, amelyet három flipchart-táblára tettek fel.
3. Ezután áttért az egyes fogalmak elméletileg tartósabb bemutatására, valamint arra, hogy miként lehet a dezinformációt és a tények ellenőrzését a médiaműveltség prizmáján keresztül keretezni (a médiát többnek tekintjük, mint technológiákat, de olyan protokolloknak tekintjük, amelyekben kiemelkedően társadalmi dimenziók lépnek életbe, és teret nyitnak az olyan kérdésekben, mint a nemek közötti egyenlőtlenségek vagy az érvelési tévedések).
4. A Nemzetközi Tényellenőrző Hálózat alapelveinek kódexét vették alapul annak megvitatásához, hogy a tényellenőrzők hogyan működnek, és hogy az átláthatóság és a tények ellenőrzésének módjaival kapcsolatos kritikai reflexió hogyan elengedhetetlen ezeknek az eszközöknek az alkalmazásához és a diákokkal való átgondolásához.
5. A foglalkozások néhány, a tanulókkal való foglalkozáson felhasználható példák kiosztásával és a workshopokon részt vevő tanárok által felvetett kérdések megbeszélésével zárultak.

Különböző háttérű és tapasztalattal rendelkező oktatókkal való együttműködés révén a képzés biztosította, hogy a médiaműveltség-oktatás hatékonyan adaptálható és megvalósítható legyen a különböző közösségi kontextusokban.

2.3 Kihívások és megoldások

Mindkét foglalkozáson átívelő kihívást jelentett a műhelymunka által bevezetett újdonság: vagyis a tényellenőrzők népszerűsége ellenére az érintett tanároknak nem volt mélyreható ismerete a munkájukról és a médiaműveltség makrokoncepciójához való viszonyulásukról. Ebből adódóan a foglalkozások szükségszerűen bevezető jellegűek voltak: a kíváncsiság felkeltése egy olyan téma iránt, amelyet a későbbiekben ki kell fejteni.

Ezenkívül a zsargon akadályai kisebb kihívások elé állítottak néhány résztvevőt, akik a médiával kapcsolatos technikai szókincssel küszködtek. Ennek ellensúlyozására vizuális segédeszközöket, egyszerűsített definíciókat és interaktív párosítási gyakorlatokat vezettek be

2.4 Hatás és fenntarthatóság

Az egyes foglalkozásokon kapott visszajelzések túlnyomórészt pozitívak voltak. Annak ellenére, hogy a tanárok számára javasolt téma és prizma viszonylag új volt a média ismereteit tekintve, a résztvevők nem csak előzetesen érdeklődtek a tárgyalandó témák iránt, de többségüknek más tapasztalatai is voltak (köztük más médiaismereti tréningek, amelyek egy részét a MILObok szervezték), amelyek felkeltették az érdeklődést és a gondolatok vitáját a dezinformáció és a tényfeltárás kapcsolatáról.

A műhely hosszú távon megalapozta a folyamatos figyelemfelkeltést. Az elsajátított stratégiák és fogalmak beépíthetők a résztvevők mindennapi életébe és szakmai munkájába.

2.5 Tippek a partnerektől

A tréning sikere nagyrészt annak interaktív jellegének volt köszönhető, amely vitára és vitára ösztönzött, miközben a médiaműveltség fogalmait valós példákon keresztül jobban összevethetővé tette. Annak érdekében, hogy a jövőbeni műhelymunkák lebilincselőek és hatékonyak maradjanak, az ülések alapján arra a következtetésre jutottunk, hogy:

- Fontos, hogy tisztázzuk a fogalmakat, mielőtt a gyakorlatban dolgoznánk: a dezinformációval, a tényellenőrzéssel és a médiaműveltséggel kapcsolatos munka korlátainak és lehetőségeinek tartós megvitatása nélkül nem lehetséges tájékozottan fellépni a fiatalok körében.
- **A tanárok már nagy múlttal rendelkeznek a kapcsolódó területeken, ezért kedvelt beszélgetőpartnerek, nemcsak azért, mert könnyen eléri a diákokat, hanem azért is, mert előzetes elméleti érdeklődést mutatnak a felvetett kérdések iránt.**
- A tanárok egy vitathatatlan tényre hívtak fel bennünket: ők csak az egyik forrása a szocializációnak azoknak a fiataloknak, akik oly gyakran hozzák családjukat és képviselőiket az iskolákba. Ezért a médiaműveltség előmozdítását célzó beavatkozások nem korlátozódhatnak az iskolákra, annak ellenére, hogy elismerjük alapvető szerepüket.
- **A gyakorlati gyakorlatokat előnyben kell részesíteni a tisztán elméleti magyarázatokkal szemben, mivel a gyakorlati tevékenységek elengedhetetlenek a hatékony tanuláshoz.**
- **Elegendő időt kell szánni a megbeszélésekre, lehetővé téve a résztvevők számára, hogy megosszák álláspontjukat és együttműködjenek a megoldások kidolgozásában.**

E stratégiák megvalósításával a jövőbeli képzések továbbra is dinamikusak, hatásosak és fenntarthatóak lehetnek, felvértezve az oktatókat a szükséges eszközökkel ahhoz, hogy iskoláikban elősegítsék a médiaműveltséget.

3. Következtetés és legfontosabb tudnivalók

3.1 Összefoglaló az összes helyi eseményre vonatkozó legfontosabb információkról

Az EU-DEM projekt helyi képzési eseményei felbecsülhetetlen értékű betekintést nyújtottak a médiaműveltségi kezdeményezések megvalósításába Belgiumban, Franciaországban, Szlovéniában és Portugáliában. Ezek az események rávilágítottak annak fontosságára, hogy az oktatókat, az ifjúságsegítőket és a civil társadalom szereplőit olyan eszközökkel ruházzák fel, amelyekkel kritikusan értékelhetik az információkat, felismerhetik a dezinformációs taktikákat, és felelősségteljesen kapcsolatba léphetnek a médiával. A kulcsfontosságú megállapítás minden helyszínen az interaktív és részvételen alapuló tanulási megközelítések hatékonysága volt, beleértve a vitákat, a szerepjátékokat és a tényellenőrző bemutatókat. Ezek a módszerek jelentősen javították a résztvevők elköteleződését és a médiaműveltségi koncepciók megtartását.

Egy másik fontos felismerés az volt, hogy a képzési megközelítéseket a helyi viszonyokhoz kell igazítani. Minden országnak egyedi társadalmi-politikai és nyelvi tájai voltak, amelyek befolyásolták a médiaműveltséggel kapcsolatos kihívások megnyilvánulását. Többnyelvű környezetben, például Belgiumban a nyelvspecifikus mediabuborékok kezelése kulcsfontosságú volt, míg Szlovéniában és Portugáliában nagy hangsúlyt fektettek a meghatározott demográfiai csoportokat célzó digitális félretájékoztatás elleni küzdelemre. A képzési anyagok adaptálhatósága lehetővé tette a hatékony testreszabást, biztosítva a helyi igények kielégítését.

3.2 Különböző helyszíneken azonosított gyakori kihívások és megoldások

A helyi körülmények közötti különbségek ellenére több közös kihívás is felmerült az összes képzési esemény során:

1 Diverse Media Literacy Levels

- *Participants had varying levels of familiarity with media literacy concepts, making it necessary to adopt differentiated teaching strategies.*
- ✓ **Solution:** Implementing tiered learning approaches, where foundational concepts were introduced before delving into advanced analytical skills.

2 Prevalence of Echo Chambers and Misinformation

- *Many participants were influenced by digital echo chambers, limiting their exposure to diverse perspectives.*
- ✓ **Solution:** Encouraging cross-group discussions, media source comparisons, and practical exercises in fact-checking tools.

3 Limited Institutional Support

- *In some locations, educators and youth workers faced institutional barriers in integrating media literacy into formal education or community programs*
- ✓ **Solution:** Advocating for policy support and providing scalable, easy-to-integrate educational resources.

4 Engagement and Sustainability Challenges

- *Sustaining participants' engagement beyond the training sessions was a concern, particularly in ensuring long-term impact.*
- ✓ **Solution:** Establishing follow-up networks, resource-sharing platforms, and peer-learning opportunities to maintain active involvement.

3.3 A médiaműveltség-képzés skálázásának bevált gyakorlatai

A négy ország tapasztalataiból számos olyan bevált gyakorlat alakult ki, amelyek hasznosak lehetnek a médiaműveltség-képzési kezdeményezések bővítésében:

- **Digitális eszközök beépítése:** A tényellenőrző webhelyek, ellenőrző eszközök és interaktív médiaplatformok használata növelte a képzések hatékonyságát.
- **A kortárs által vezetett tanulás elősegítése:** A képzés hatókörének kiterjesztését segítette elő, hogy a résztvevőket arra ösztönözték, hogy saját közösségükben a médiaműveltség nagyköveteivé váljanak.
- **Valós esettanulmányok integrálása:** A félretájékoztatás és a média elfogultságának kortárs példáinak felhasználása relevánsabbá és hatásosabbá tette a képzést.
- **Partnerség a helyi érdekelt felekkel:** Az oktatási intézményekkel, civil szervezetekkel és politikai döntéshozókkal való együttműködés segített megerősíteni a médiaműveltségi programok fenntarthatóságát.
- **Többnyelvű hozzáférhetőség biztosítása:** Több nyelven történő képzés vagy tartalom adaptálása a különböző nyelvi csoportokhoz javította az inkluzivitást és a megértést.

3.4 Javaslatok a jövőbeli kezdeményezésekhez

Az EU-DEM projekt tanulságaira építve a jövőbeli médiaműveltségi kezdeményezéseknek figyelembe kell venniük a következő ajánlásokat:

- **A helyi partnerségek erősítése:** Az alulról építkező szervezetekkel, iskolákkal és önkormányzati szervekkel való együttműködés elősegítheti a felelősségvállalást és szélesebb körű elterjedést.
- **Befektetés a kapacitásépítő infrastruktúrába:** Az egyszeri képzési rendezvényeken túl szükség van folyamatos szakmai fejlődési lehetőségekre és a naprakész erőforrásokhoz való hozzáférésre.
- **A többnyelvű és inkluzív oktatás támogatása:** A jövőbeli projekteknek biztosítaniuk kell az eszközök és anyagok elérhetőségét több nyelven és formátumban, amelyek megfelelnek a különböző tanulási igényeknek és fogyatékoságoknak.

- **A médiaműveltség beágyazása a formális oktatásba:** Támogatja a médiaműveltség integrálását az iskolai tantervekbe és a tanárképzési programokba a fenntarthatóság garantálása érdekében.
- **A peer-to-peer megosztás ösztönzése:** A regionális vagy tematikus gyakorlati közösségek létrehozása lehetővé teheti a résztvevők számára, hogy a képzés után is folytassák a tapasztalatcserét és a megoldásokat.
- **Hatékony hatásmérés:** Egyszerű, de robusztus értékelési eszközök kidolgozása a képzési tevékenységek rövid és hosszú távú hatásának felmérésére a résztvevők tudására, attitűdjére és viselkedésére.
- **Az innováció előmozdítása közös alkotáson keresztül:** A résztvevők aktív részvételének ösztönzése a jövőbeli képzési formátumok és anyagok tervezésében a relevancia és elterjedtség biztosítása érdekében.

3.5 Következtetés

Az EU-DEM projekt bebizonyította, hogy a jól megtervezett médiaműveltségi képzés milyen jelentős hatással lehet a demokratikus ellenálló képesség erősítésére. A projekt a kritikai gondolkodás elősegítésével, a pedagógusok gyakorlati eszközökkel való ellátásával és a helyi kihívások kezelésével megalapozta a jövőbeli kezdeményezéseket. A médiaműveltség oktatásába való folyamatos befektetés, valamint az oktatók, a döntéshozók és a civil társadalom közötti együttműködési erőfeszítések elengedhetetlenek a dezinformáció elleni küzdelemben és a tájékozott demokratikus szerepvállalás előmozdításában Európa-szerte.